

ZPRÁVODAJ 3

7. Jiráskov Hronov

NEDĚLE 4. SRPNA 2002

O ČESKOU KULTURU NEMÁM STRACH

říká ministr kultury Pavel Dostál

Pavel Dostál přijíždí do Hronova pravidelně. Jeho letošní návštěva má však přece jen trochu jedinečný nádech. Charismatický politik se chystá se na své druhé volební období ve funkci minitra kultury. To se zatím nikomu po listopadu '89 nepodařilo. Nedávno absolvoval dlouhá jednání ohledně vládního prohlášení, a tak se naše otázky nemohly zabývat jiným tématem, než hlavně kulturní politikou nadcházejícího staro-nového ministra.

Blahopřejeme ke znovujmenování ministrem kultury. Jak se cítíte?

Jako když jdete podruhé na radnici jako ženich. Víte už, co vás čeká, víte, že je třeba věci dělit na důležité, méně důležité a naprosto nedůležité. Víte, kde jsou slabiny vašich spolupracovníků, poznal jste slabiny své, a naopak. Víte, kde je síla vašich spolupracovníků, a pokud vy jste nějakou sílu u sebe našel, víte, kde ji použít. Je to jako v životě, když něco opakujete. Jdu do toho již s jistou znalostí.

Co myslíte, že se vám za ta čtyři léta povedlo a co jste naopak nestihl či nezvládl?

Česká kultura vůbec není otázkou toho, co se ministru kultury povede nebo nepovede. Něco jsem dokázal, něco jsem zvládl, něco ne. Ne že bych třeba nechtěl, ale pro velké změny musí být politická atmosféra a kultura byla jistou částí minulého parlamentu vnímána jako má snaha zavádět u nás nějaký socialismus po francouzsku. Mí kolegové z ODS netušili, že k největší transformaci kultury došlo ve Francii za konzervativních stran a že to socialisti jenom převzali. Například financování. To jsem podle svých představ nezvládl a rád bych to teď napravil.

Tak jak na tom podle vás česká kultura dnes je?

Já jsem zrovna minulý týden četl dva dokumenty - první byl apelativní dopis takových sirotků kolem Karla Šyše. Ti psali, jak je to s českou kulturou hrozné, jak je to katastrofální, krizové. Člověk kdyby tomu uvěřil, tak se zastřelí. A vzápětí jsem si přečetl statistiku české kultury, kde je řečeno, že jednoznačně jde kulturní život u nás nahoru. Jde nahoru počet návštěvníků divadel, až udivující je jde nahoru počet vydaných knih, stoupá zájem o koncerty a tak dále. Pro mě jako ministra kultury je na tom zajímavé to, že tři čtvrtě těchto čísel se týká kultury, která je nějakým způsobem spojena se státní kasou. Takový Hronov by se bez státní kasy neobešel. My do Hronova dáváme 520 000 Kč. To je dobrá zpráva. A dobrá zpráva taky je, že představení jsou měsíc dopředu vyprodána. Takže já o českou kulturu nemám žádný strach. A vůbec to nedávám do spojitosti se svou osobou. Jsou to úspěchy české kultury a já se jim jenom snažím vytvářet prostor.

Jste na festivalu amatérského divadla. Jaký vidíte rozdíl mezi profesionálním a amatérským uměním?

Já byl nedávno v Avignonu a u mnoha představení jsem zjistil, že mnohdy jediný rozdíl je v tom, že někdo je za to placen a někdo je dělá jako svého koníčka. Je to patrné tam a je to patrné i tady. Některé velmi dobré inscenace připraví amatéři, a vy se nestačíte divit, a naopak. Je tedy jen dobré a špatné divadlo. Právě jdeme z představení českobudějovických Hráčů, které je důkazem toho, že české divadlo patří do progresivního evropského proudu. A nerozlišoval bych to na amatérské a neamatérské.

pokračování na str. 2

*Divadlo je jako zvětšovací sklo
a také jako zmenšovací čočka.
Je to malý svět, takže se snadno
může změnit v titěrnost.*

Peter Brook

Učebny seminářů od 9.00 do 13.00 hod.

Diskuzní klub od 10.00 do 13.00 hod.

Problémový klub od 14.00 do 16.00 hod.

Sál J. Čapka ve 14.00 a 16.30 hod.

Rámus Plzeň

Soubor: Showlet

Park A. Jiráska v 15.00 hod.

DS Kolár Police nad Metují

Mistr Petr Pleticha - starofrancouzská fraška

Park A. Jiráska v 16.00 hod.

DDM Domino Hronov

Mažoretky

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.30 hod.

Divadlo IGDYŽ Kolín

N.V.K.7.X. Gogol: Čoklí hráči

Park A. Jiráska v 17.00 hod.

Koncert hudební skupiny Čí psi? Hronov

Sál J. Čapka ve 19.30 a 21.45 hod.

Loutkářský soubor „C“ Svitavy

Antonín Mareš: Slon

Dokončení ze str. 1

Ale rozlišujete dobré dobré a špatné. Jak to poznáte?

Máte pravdu, to je veskrze subjektivní. Obyčejně, co vám se pane Hulče nelíbí, mně se líbí, že. Ale dobré je, že se máme o co přit, ne?

To je fakt, ani v Avignonu bychom se asi neshodli. Přesto jsme oba jím nadšeni. A právě o Hronovu se - vedle Hradce Králové a jeho Festivalu regionů - říká, že by mohl být českým Avigninem. Co si o tom po své návštěvě Avignonu myslíte vy?

Hronov a jistě i Hradec Králové by mohly být českými Avignony tím, co se tam děje. Bohužel Hronov nemá atmosféru gotického městečka s úzkými uličkami a nemá bohužel ten příval turistů. Přesto myslím, že by se mu mohl podobat - aniž by byl jeho epigonem - v tom, že by vtáhl pouliční divadlo: pouliční pantomimu, kouzelníky, vrhače nožů, plivače ohně, tím by se festival mohl inspirovat. Zřejmě to ale Avignon stojí daleko víc peněz, než nás stojí Hronov... Avšak atmosférou si je to velice podobné.

Jak by podle vás uspělo české divadlo v Avignonu?

Já tam zažil takový šok. Letos tam bylo jenom jedno české divadlo, a to jako „tlačénka“, že tam měl mít Václav Havel svůj večer. Tak tam jely Vinohrady s jeho Vernisáží. Ale já - protože ve Francii teď probíhá Česká sezóna, což je velká přehlídka české kultury ve Francii - se tam snažil dostat daleko víc českých divadel. Do celé Francie a nejvíc právě do Avignonu. Jednal jsem s ředitelem Avignonského festivalu Favre d'Arcier a on řekl, že se nedomnívá, že bychom měli něco tak zajímavého, aby to bylo v Avignonu. Já se ho ptal, jestli něco viděl, a on odpověděl: „Málo, málo...“ Tak proč to říká?, dívím se. A on: „No kdyby něco bylo, tak bych o tom slyšel.“ Z toho usuzuji, že zprávy ven o českém divadle nejdou. Nevím, jak to zařídít, ale je fakt, že nejdou.

A nebyl by jeden z možných úkolů ministerstva kultury - zlepšit kulturní diplomacii v zahraničí, podpořit výjezdy divadelních souborů?

Z českou diplomacii nemá ministerstvo kultury nic společného. Ministerstvo kultury podporuje spoustu souborů různých žánrů, které vyjíždějí ven, ale své diplomaty ministerstvo kultury nemá. Ani ta česká centra, o kterých si mnozí myslí, že patří pod MK. To jsou obchodně-kulturní střediska a obhospodařuje je ministerstvo zahraničí. Chceme něco udělat s filmem - aby národní kinematografie byla prostřednictvím státu ve světě líp prezentovaná, než je. Ale nedovedu si představit, že to jde s divadlem.

Proč ne? Stálo by to ale jistě strašnou spoustu peněz. Zvát sem divadelníky, dát víc na festivaly, podpořit mezinárodní projekty a podobně. Rozumím, že to není na pořadu dne. Jaké tedy máte konkrétní představy, cíle, kterých byste chtěl dosáhnout v nadcházejícím období jako ministr kultury?

To se dozvíte v pondělí nebo v úterý z vládního prohlášení. Mně se podařilo do něj dostat - můjbože snad to někdo nevyhodí - že vláda by se měla snažit, aby výdaje na kulturu ze státního rozpočtu byly ve výši, která je obvyklá ve státech Evropské unie. Domnívám se, že usilujeme-li o vstup do EU, tak pokud nám bude něco dávat v EU identitu, nebude to výroba kyseliny sírové na hlavu, ale bude to naše kultura. Určitě.

Jako vládní prohlášení to zní hezky. Mohl byste být konkrétnější?

Pro mne, jako ministra, kultury i pro stát by myslím bylo dobré, kdybychom mohli říct, že máme naši kulturu tak dobrou a úspěšnou také díky tomu, že stát o ni jako o květinu pečuje. Že o ni pečujeme, jak je zvykem v zemích EU. A tam je zvykem, že 1 % ze státního rozpočtu jde na kulturu. To bych chtěl. To je mým čtyřletým cílem.

Druhé záležitosti, které bych chtěl dokázat, jsou všechny ty, které jsem nedokázal - a ne že bych nechtěl - v minulém období. To jest státní fond kultury, státní fond kinematografie, znovu je oživit, resuscitovat.

Minulá vláda si často stěžovala na české žurnalisty. Jak vnímáte novináře vy?

O mně nejčastěji píší političtí novináři, a to mě nezajímá. Pokud se o sobě dočtu od nějakého novináře, který se zabývá kulturou - ať je to v jakémkoli listě - zajímá mě jeho podrobnější názor, chci o něm diskutovat. Ale i mezi takovými jsou tací, pro které je Dostál červený hadr a nemá smysl se s nimi přit - třeba s takovým Peňásem. Vážím si třeba Chuchmy. Je pro mě dost směrnatý, i když bývá vůči mě často kritický. Jeho pravidelné sobotní poznámky v MfD bývají velice racionální a inspirativní. A našel bych několik dalších jmen. Nechci jim zde však dělat reklamu.

A co kritici divadla?

Divadelní kritiku čtu jako čtenář. Třeba když čtu jistého Hulce z Divadelních novin, tak si říkám, že jsem snad byl na jiném představení. Ale to je třeba. Není dobré, aby byl na cokoli jen jeden názor. A jsem rád, že odchází taková ta kritika, která říká, jak by to její autor zřežiroval, kdyby to uměl. Tedy s výjimkou paní Machalické, ta vždycky ví, jak by se to mělo udělat, to je pro ni typické. Jsem rád, že se v divadelních kritikách začínám dovídat víc o představení, než o kritikovi. Musím pochválit Divadelní noviny. Mrzí mě, že o ně není mezi divadelníky takový zájem. A neříkám to, že jste z Dn. Říkám to proto, že si myslím, že jsou velice kvalitní. Nevyhýbají se diskusi, jejich recenze jsou analýzy inscenací, dávají prostor více názorům a tak to má být.

Jaký je váš divadelní zážitek poslední doby?

Naposledy jsem byl na Fidlovačce, kde se mi líbí vše. Tentokrát to byla inscenace Julie, ty jsi kouzelná. Ale jeden opravdu velký zážitek z poslední doby se váže k filmu: Zelenkuv Rok d'ábla. Viděl jsem ho ve Varech. Je to famózní mystifikace, obrovský zážitek.

Vladimír Hulec

RECENZE

NAD RÁNEM

D 111 ČESKÉ BUDĚJOVICE - HRÁČI

Foto: Ivo Mičkal

Hráči se objevili na českém jevišti poprvé v Durdíkově překladu na jevišti Národního divadla 9. ledna 1885 a následně hra vyšla v edici Ochotnické divadlo redigované Arnoštem Schwabem Polabským. Od té doby přináší téma zdaleka nejen ruské, ale mnohem obecnější, dotýkající se i v různých společenských a politických souvislostech (i proměnách času) životů našich.

Falešný hráč se dá dohromady s jinými podvodníky, vytvoří pevnou komunitu, je nakonec sám okraden, dovolává se spravedlnosti, dožaduje se trestu pro falešné hráče - zloděj žaluje zloděje. Jak málo stačí k vytunelování čehokoli: Spletitá hra podvodů, jasný rozum, vtíp, žádné ohledy a nepředstavitelná drzost. Inscenace má svůj osobitý režijní rukopis, vnitřní řád i pevný jevištní tvar. Režisér využívá všech prostředků (hudba, světla) k vytvoření velmi expresivního (až sugestivního) zážitku. Oceňuji herecký soubor pracující s mimořádným nasazením a soustředěním. Představení mající výrazný divácký ohlas probíhá (až na závěry obou jednání) ve volném temporytmu, s atmosférou, která jako by naznačovala, že se příběh odehrává možná na smetišti, možná v márnici, možná v zákulisí nějaké obskurní pohřební síně.

Přesto se však vkrádá otázka, zda tato osobitá koncepce vycházející ze základního posunu žánru a výkladu dramatických situací (končí závěrem, kdy Glov mladší zabijí Ichareva), jdoucí až k jakési společenské revoltě a tragickému protestu proti světu podvodníků, neochuzuje Gogola o něco, co je s ním bytostně spjaté - totiž humor. Navíc mám pocit, že zvolené prostředky méně umožňují větší diferencovanost dialogu a postupné rozehrávání situací rozkoší a posedlostí danou právě takovým hráčům. Gogol nenapsal jedinou kladnou roli. Věřil (snílek), že k očistě dochází smíchem v hedišti. I když - jak říká v jiné hře: „Komu se smějete, sami sobě se smějete!“

Budějovická inscenace přináší finále zoufalého dramatického protestu. Ano, to je účinné, morální. Obávám se však, že už ne tak zábavné.

František Laurin

Divadelná spoločnosť D 111 je nesporné veľmi skúsený a divadelne erudovaný súbor. Nie náhodou si trúfli na Gogoľových Hráčov. Vzniklo tak predstavenie, ktorého formálna podoba pôsobí dostatočne presvedčivo a efektne, o čom svedčí búrlivá reakcia publika. Sugestívna práca so svetlom, emotívne použitá hudba, tanečné vsuvky, charakterotvorné kostýmy a funkčná scénografia s možnosťou prekvapenia.

Herecké obsadenie ide správne po logike vzťahov postáv, umožňuje budovanie dramatických situácií pri použití strihového herectva. Problematická sa však javí koncepcia hlavnej postavy. Jej základný typus, akýsi démonický kartársky upír s jarmulkou na temene hlavy, krivajúci a podopierajúci sa palicou je príliš určený vonkajšími znakmi. Na jednej strane to pôsobí ako herecká barlička pomáhajúca aktérovi, na druhej strane však táto prílišná formálna určenosť neumožňuje rozohrať dostatočne dramaticky pravdivé situácie. Nemôže tak vzniknúť oblúk postavy od počiatočného suveréna a elegána až po podvedenú hráčsku trosku. Paradoxne v tomto kľúči vychádzajú vedľajšie role ako plastickejšie a herecky presvedčivejšie. Množstvo situácií tak stratilo komiku a nadhľad.

Zaujímavý je tanečný záver prvej časti, ktorý sa v grotesknej podobe opakuje v záverečnom makabroznom kankáne panoptikálnych postáv, ktoré akoby predstavovali retrospektívny film bežiaci v myslí hlavnej postavy hráča podvodníka, ktorého podviedli podvodníci. Po kankáne by inscenácia mala byť logicky ukončená Icharevovým monológom. Režisér a inscenátori však melodramaticky nastavili záver výstrelom, ktorým Saša zabije hlavného hrdinu. A ten potom, v predsmrtnom kľči, dokončí monológ. Gogoľovský paradox sa mení na moraliťu, ktorá je tak druhýkrát dopovedaná a inscenácia má druhý záver. Inscenátorom sa to však máli, definitívny koniec nastáva, keď mŕtveho hrdinu odtiahne hotelový sluha a v prízračnom modrom svetle ostane v stronzne. Trojitý záver zbytočne nadstavuje inscenáciu a rozmazáva zmysel a miesto tragikomického rozmeru hry nastupuje rozmer melodramatický.

Ján Zavarský

To bylo slávy, to bylo dělbuchů, a když teď „nad ránem“ odcházím z redakce, tak snad jen na trávě před divadlem poletující šedivě chmýří z historických děl, jimiž se Napoleon chtěl kdysi probjovat na zahajovací představení nultého ročníku Jiráskova Hronova, dává připomenout včerejší zahajovací den. V redakci je nás už plný počet, tak se na vás teď pustíme s plnou polní. Já si tu svou přivezl až z dalekého Soulu, kde je teď o sedm hodin víc. Takže přeju: Dobré poledne!

A jak je to tam s divadlem? Asi, to je divadlo samo o sobě. Hraje se tam furt a všude. Na ulici, v hospodě, v parku. Tam by nikdo nespál ani teď, ani v poledne. Žije se tam bez rezerv - děj se co děj, ať je monzun, nebo válka. Život tady a teď, divadlo tady a teď. Kolik takových „divadelních Asiátů“ potkáme letos na Hronově? Jsem zvědav. Chodte na divadelní představení do divadla, do sálu i do parku, čtěte Zpravodaj, milujte se, pište! 72. Jiráskův Hronov byl zahájen.

Vladimír Hulec

UDAĽOSTI

K oficiálnému zahajovaniu festivalu patrí vedle atrakci po verejnost vitaní vzácných hostí na hronovské radnici. Také tento rok byli tedy ministr kultury Pavel Dostál, hejtmán Královéhradeckého kraje Pavel Bradík, reprezentant Senátu, zástupci okresního úřadu, Artamy a další významní návštěvníci řádně uvítání hronovskou starostkou, obdarování propagačními materiály a po přípitku zapášení do pamětní knihy.

Dalším bodem programu je tiskovka v klubu Ponorka, kde se ministr a ostatní vystavují dotěrným dotazům. Novináře nejvíce zajímá rozpočet. V roce 2002 činil 1 300 000 Kč, z čehož více než 500 000 Kč poskytlo MK, které usiluje o to, aby se příspěvek na festival stal mandatorním výdajem (tj. z rozpočtu), 300 000 Kč dodalo město a 150 000 věnoval Královéhradecký kraj, který míní takto podporovat Jiráskův Hronov do konce tohoto funkčního období, tj. ještě další dva roky. Sponzorské dary letos představují celkem 400 000 Kč. Hronovská divadelní přehlídka se tak stává přímo modelem vícezdrojového financování a příkladem progresivních tendů v kulturní politice.

UDÁLOSTI

Vyšel první díl Místopisu českého amatérského divadla!!

Pět let jsme vyzývali kdekoho, aby nám posílal materiály k připravovanému knižnímu vydání místopisu. Soustředilo se nám vskutku nebývalé množství dokumentů, které potvrzují český světový rekord. Málem v každé věci se hrálo ochotnické divadlo a v některých dokonce i v celé řadě souborů.

Až se nám hlava zatočila z toho, jak ty cenné dokumenty utřídit, zpracovat a dát jim použitelnou podobu. A konečně je tady první ročník Hronova, na kterém už jen neslibujeme, ale ukazujeme výsledky té obrovské kolektivní práce. Málem každý z vás je spoluautorem nebo alespoň sběratelem informací, které kamínek po kamínku jsme skládali v přehledný tvar.

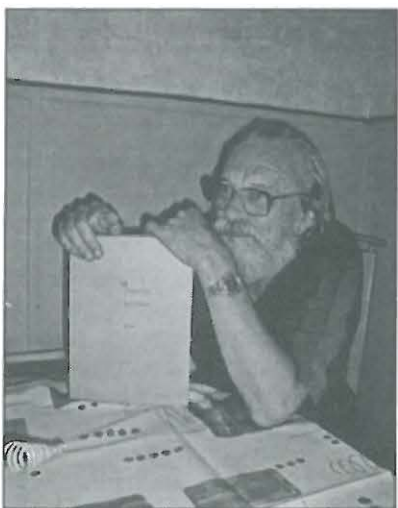
Pokud knihu ještě nevlastníte, zastavte se alespoň u stánku s divadelními publikacemi, zalistujte, prohlédněte a kupte, objednejte nebo alespoň napište doplňky, připomínky, dodejte slůvko útěchy těm, kteří finišují v potu tváře nad II. dílem, který za rok už máte mít také v ruce.

Pokud jste zvědaví na podobu hesel v II. díle, jsem připraven nad nimi s vámi pobesedovat a využít vašich nových informací – třeba už ovšem u většiny hesel jen pro doplnění Databáze českého amatérského divadla, která je založena v ARTAMĚ.

Konzultace znění hesel v tiskovém středisku v neděli a v pondělí od 9 do 10 hod.

Těším se na vás (i když přijdete nasupeni pro to, co všechno v Místopise chybí nebo co je tam špatně).

J. Valenta

Po pěti letech Jiří Valenta ještě žije.

Pozn. redakce: Místopis českého amatérského divadla k dostání ve stánku před Jirákovým divadlem. O dalších knihách, které jsou zde k dispozici, se dozvíte v příštím čísle Zpravodaje JH.

BLIC - DIVADLO BLÁZNŮ LOVÍCÍCH IDEJE CEDNÍKEM - OSTROŽSKÁ NOVÁ VES - KOLEKTIV DIVADLA: SETKÁNÍ S KATEŘINOU.

Foto: Ivo Mičkal

Takže o Setkání s Kateřinou řeknu, že mám dojem libý a náladu příjemnou. Upomínku pak jednu: potkal mne na schodech v Artamě Dušan Zakopal a kroutil hlavou nad tím, že jsme nominovali na JH z Třebíče jako zástupce hudebně-dramatické produkce toto dílko. Musím dnes, po odpoledním představení na JH dne 3. srpna 2002, konstatovat, že i i nadále si myslím, že jsme rozhodli dobře. Jistě, není to žádné smělé, velkolepé dílo – spíše lehounká hádanka, leporelo písniček a tanečků s trochou mluveného slova. Analytický žoldněř by v tomto tvaru našel navíc řadu trčících a neumělých drátků, švů – prostě kompozičních neobratností. Ale pro mou diváckou impresi jsou důležité jiné věci: imaginativnost, vtip, radostnost, hravost, jež mně poskytl pocit jakéhosi „rodinného divadla“, které mohou hrát všichni a jež je určeno všem. Napadaly mne jisté myšlenky o současné ne-amatérské muzikálové produkci, ale zahnal jsem je, neboť do Dojmů, nálad a upomínek nepatří. Za jistých okolností je mohu prezentovat v PC, kde žoldněřská analýza jest domovem. POZOR: takto se pokusím lákat některé čtenáře těchto mých rádek na tuto půdu, neboť pokaždé naznačím, že představení má problém a lze ho včlenit do širokých souvislostí – ale divácká impresie se tomu vzpírá. Tak je tomu i v tomto případě. Mohu a musím v tomto psaném slově s potěšením, především, hlavně a také jenom přimnout, že amatérské činění a konání se se zdarem vyhnulo všem klišé hudebně-dramatické produkce a prokázalo své možnosti a přednosti v jednoduchosti, která si na nic nehraje, nic nepředstírá a je jen tím, čím může být.

Jan Císař

SETKÁNÍ S KATEŘINOU (a žádnou jinou)

Chrusty chrust a chřapity chřast. Plastikovou klávesnici zobrazovat na monitor Samtron cosi o Kateřině, aby pak v písmo na papíru proměnilo se? Divná to věc, invence méně mám než umrlec, leč není zbyť, v redakci stále ještě se svítí a Hulec Vladimír vedle mne zmocnil se právě hravě počítačového stroje, pustím se tedy i já do nerovného boje...

Tedy tak. Energie v tom kousku jest nezpochybnitelná. A spustila v paměti mohutné vzpomínání na tradiční anglickou výtvarnou techniku patchwork, kdy různé odstřížky, ústřížky, odřezky, útržky a cupaniny sešívány v pableskující celek.

Zde toto pro mne sešíváčka jevištní. Byť do stran trčí jehly, náprstky a nitě něco v tom jest co chytí a nepustí tě. Možná muzicírování muzické. Rozechvění mladické. Asi. Osamělá postel. Singles? Muž. Dívka. Krátké a dlouhé vlasy. Vědomý balanc na hranici kýče a sentimentu. Na horizont pověsit obšívanou plentu a před tím tančit. Vědět kdy končit i kdy začít. Mediální membrány. Svět seriálů a reklamy v tom obsažen. Pomalu dovnitř. Rychle ven. To vše ve vsi Ostrožské Nové. Postmoderní děvčice. Techno šuhajové. Napříč tím nepokrytá - autenticita. Jsem hotov tomu i věřit. Byť nemám za klobúkem peří a nebudí mne rádio rádiokové. Vidím, že jejich srdce v tom představení plove svobodně jak divoká kachna na řece. A o to tady jde. Přece.

Radovan Lipus

DIVADELNÍ ÚSTAF BRNO SPOLUŽÁČKOVINA ANEB VOLTE SLOVA

Když jsem před dvěma lety prvně na Hronově viděl (přesněji řečeno – slyšel) Divadelní spolek ÚSTAF Brno, považoval jsem jejich rytmizovanou sborovou recitaci za zajímavé připomenutí a oživení některých zdánlivě překonaných prostředků z oblasti uměleckého přednesu. Domnívám se, že při letošním návratu na hronovské jeviště se sympatická skupina mladých recitátorů podstatně více přiblížila k tomu, co označujeme jako „voicebandový přednes“. Jestliže dříve v podstatě dominoval důraz na samotnou rytmickou složku, pak nyní rytmizace slov, jejich segmentů i slabik se rozšiřuje také v intonační poloze. Prozatím se jedná spíše jen o rozložení sboru podle barvy a polohy hlasů či jen o náznaky melodie, ale celá produkce získává na pestrosti a potlačuje pocit nebezpečí monotónnosti. Posлуhač s povděkem také přijímá posílení vizuální stránky, i když soubor asi bude hledat další možnosti ve využití prostoru, propojení gest a třeba i rozhojnění výtvar-

ných či zvukových prostředků. Ostatně jednu z možných budoucích cest naznačil přídavek, v němž mluvené slovo doprovázela gesta znakové řeči, přičemž obě složky nečekaně splynuly ve společném rytmu. Mámlem půlnoční vystoupení ÚSTAFu bylo vskutku příjemným zážitkem, a to nejen pro sympatickou a vskutku adekvátní délku představení (pokud by totiž trvalo déle, hrozí únava ze stereotypu), ale jeho smysl možná ještě více vidím v tom, že řadě adeptů hereckého umění mohlo připomenout existenci jevištní řeči. Vždyť kolikrát promluvy z jeviště jsou jen proudem zvuku bez sdělného obsahu. Nemusíme voiceband napodobovat, ale občas bychom si mohli třeba připomenout kumšt těch, kteří se věnují uměleckému přednesu...

Rudolf Felzmann

Nech uvažujem ako chcem, vo videnej (a hlavne počutej) produkcii nenachádzam znaky, ktoré by mi dovolili uvažovať o nej ako o divadelnej inscenácii, hoc aj zaraditeľnej medzi divadlá poézie. So slovom sa v nej totiž narábalo predovšetkým ako so základným rytmickým a melodickým prvkom, nie ako s nositeľom významu. Aktéri produkcie fungovali ako hudobné nástroje, nie ako herci. Výsledkom ich činnosti bol hudobný, nie divadelný komunikát.

Ako hudba sa mi však „Spolužáčkovina“ veľmi páčila. Nie som síce odborník, ale nadšený „konzument“ a občasný „vyrábateľ“ súčasnej klubovo-tanečnej a elektronickej hudby čerpajúcej z minimalizmu, s radosťou vyu-

Karol Horváth

Letmý pohled do Čapkova sálu

Hudebně dramatické múzy vyběhly včera večer z Jiráskova divadla a usadily se v sále Josefa Čapka. S čím že se to tady vlastně setkaly? Nejprve přišla Kateřina z Nové Vsi, aby ji posleze vystřídal ÚSTAF Brno. Co obě inscenace spojuje, jsme se na základě rozhovorů s uměleckými šéfy Ivanou Bendovou a Zdeňkem Šturmou snažili vypátrat v zákulisí. Jednoznačná shoda nastala v oblasti fungování jedince na scéně. „*Jde hlavně o svobodu, spontánnost a radost z práce. Jakmile se otevře opona, musí být okamžitě divák zaplaven energií. Přitom je třeba, aby se všichni něčemu přiučili. Obzvláště důležité je naučit se přirozenému a autentickému vystupování na jevišti.*“

Dle kuloárových ohlasů diváky nejvíce zaujala hudební a rytmicko-pohybová stránka inscenací. Zde již ovšem dochází k rozdílu. Zatím co BLICI věnovali jejímu nacvičení skoro rok, ÚSTAF to měl „raz dva“. Ono to je pochopitelně z velké části také ovlivněno sehnatostí obou souborů. Parta z Ostrožské Nové Vsi je spolu asi jeden a půl roku, kdežto Brňáci se dali dohromady již před pěti lety.

Ať již se na dnešní představení díváme jakkoli, jedno je jisté. Za oběma inscenacemi se skrývají hodiny a hodiny tvrdé práce. A co na to múzy? Nechme se překvapit, za kým vyrazí zítra...
JaP

OCEŇOVÁNÍ AMATÉRŮ

Před začátkem inscenace Hráči byla předána v Jiráskově divadle v Hronově v sobotu 3. srpna 2002 ocenění za celoživotní práci v amatérském divadelnictví. Zástupci amatérských organizací se v roce 2000 dohodli udělovat „Zlatý odznak J. K. Tyla“. Slavnostního aktu se na forbině divadla zúčastnili A. Gregar s chotí a D. Zakopal. Cenu získali Josef Doležal z Děčína, Jiří Bušina z Boskovic u Brna a Vlastimil Ondráček z Karlových Varů.

V rámci večera oznámil Milan Strotzer, že v letošním roce byla udělena **Cena Ministerstva kultury ČR** za neprofesionální divadelní a slovesné obory **Josefu Brůčkov** ze Sudoměřic u Bechyně za celoživotní přínos pro rozvoj amatérského divadla. Oceněným blahopřejeme.
JoMe

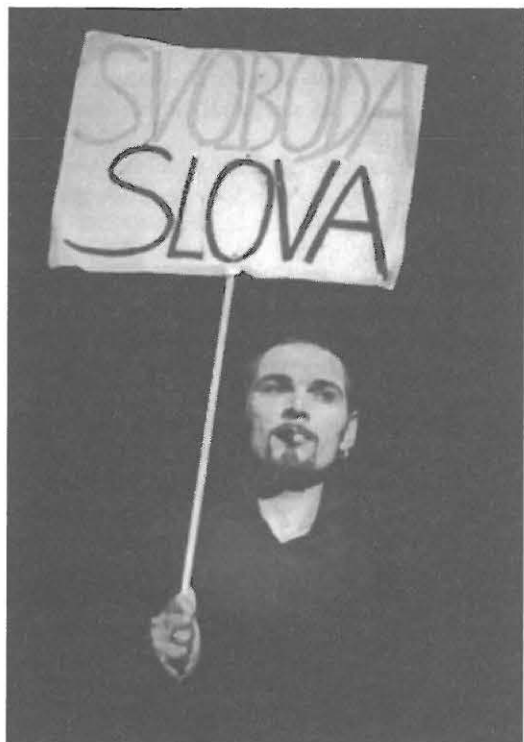

Foto: Ivo Mičkal

žívající programy pracující s loopmi. Z tejto pozície dokážem oceniť počuté, ba byť tým priam nadšený. Akurát mi bolo ľúto, že som nemohol pridať volume a trochu basov, alebo pustiť si ich cez slúchadlá. O tom, že mi už po prvých loopoch zachýbalo zeli (po slovensky kapusta hudbotvorná), o tom radšej ani nepíšem.

Ďakujem.

...tentokrát v Tritonu

Aby víno poznal, musí ho neustále pít (při skleničce s Davidem Švorčíkem)

Triton je příjemná vinovna s letním posezením, kam si v časných ranních hodinách chodí odpočinout takřka celá redakce nebo skalní příznivci z mnoha seminářů. Triton má zcela pod palcem David Švorčík. Název objevil v knize **Přírodopis strašidel** spisovatele Váchala. Podle ní patří Triton mezi strašidla *vulgaris domesticus*, tedy mezi hastrmany a vodníky. „Triton mě zaujal nejvíc. Později jsem zjistil, že je to také druh čolka, v hudebním světě trojice tónů, syn Poseidonův a od té doby to tak je,“ upřesňuje David Švorčík (na snímku s uměleckým dílem svého otce akad. mal. Ivo Švorčíka).

Z mnoha vín se stal takřka legendárním mokem Jiráková Hronova MODRÝ PORTUGAL. Dále v Tritonu nabízejí pět druhů červených a pět druhů bílých vín. Pro fajnšmekry je k mání např. „Slámové víno“, tři a půl deci za 900 Kč. Toto víno je přímo vinařská specialitka, po níž se ani nelze moc opít. Hrozny vína se posbívají, nechají se ve stodole na slámových roštích a teprve za pár let získá víno tu správnou chuť. „Nejcennější

víno, které jsem tu měl, bylo Rulandské modré ročník 1978. Jinak tu vlastním víno, které se podávalo při návštěvě francouzského prezidenta Chiraca v Praze - Tramín červený ze Znovínu,“ doporučuje Švorčík.

Pokud budete mít chuť, stačí jít ulicí kolem Informačního střediska, pak do prava a už můžete rozebírat festivalové události při skleničce. TRITON má při Jiráskových slavnostech otevřeno non-stop. Zajít na představení Švorčík nestihá, ale zase se většinou „vše dozvídá z druhé strany od seminářistů“ a je toho pomálu víc, než kdyby se šel podívat.

Zapsal a Modrý Portugal popíjel Mesy

Učebny seminářů od 9.00 do 13.00 hod.

Malý sál JD od 10.00 do 13.00 hod.
Diskuzní klub

Malý sál JD od 14.00 do 16.00 hod.
Problémový klub

Sál J. Čapka ve 14.00 a 19.30 hod.
Divadlo Apron Halle
Podle G. Büchnera napsal Völker Dietzel:
Woyczek+Woyczek

Malý sál JD v 09.00 hod.
Prezentace Místopisu amatérského divadla

Park A.Jiráka v 17.00 hod.
Divadlo FACKA Brno
O Johance, o Švéděch, kameníkovi a drakovi
i létající kouli aneb divadelní neštěstí
o několika kusech

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.30 hod.
Divadelní soubor DISK, Trnava, Slovensko
Dušan Vican a kolektiv:
Potkan alebo Nie sme žiadni kanibali

Park A.Jiráka ve 20.00 hod.
Koncert rockové skupiny ZŠ Hronov
Udržujte čistotu band

Odpolední pohoda v Tritonu.

Zpravodaj 72. Jiráskova Hronova
Vydává organizační štáb
Šéfredaktor: Jana Soprová
Redakce: Helena Kozlová; Vladimír Hulec;
Josef Mesy Meszáros; Jaroslav Pokorný
Výtvarník: Rostislav Pospíšil
Fotograf: Ivo Mičkal
Oficiální stránky festivalu:
<http://jiraskuv.hronov.cz>
On-line zpravodajství z festivalu:
<http://www.scena.cz>
Tisk Grafické závody Hronov s.r.o.
Cena 5 Kč

Na snímku Ivo Mičkala je fotograf Broněk Hofman

boru a režijního působení Miroslava Houška. Vzhledem k tomu, že fotograf se dobře zná se členy souboru, mohl během zkoušek proniknout na scénu aniž by vzbuzoval pozornost, a tak se mu podařilo zachytit jejich zcela výjimečnou atmosféru z největší blízkosti.

V soukromé galerii rodiny Šafářů v Divadelní ulici se k nedožitým devadesátým narozeninám Karla Šafáře koná výstava **Náchodské dvorečky**. Karel Šafář, původně holič, se kromě péče o zevnějšek hronovských ochotníků, věnoval osvětové činnosti a umělecké tvorbě. Jako fotograf zachytil např. příchod Němců do Náchoda 15.3. 1939 i poslední dny války.

Vystavené kresby ze 30. a 40. let i z doby nedávno minulé znázorňují netypická zákoutí náhodských dvorů, která neskýtají vždy právě estetické pohledy. Odložené staré věci, polámané ploty, žebříky, pavlače a popelnice však poukazují na každodenní život a zachycují kolorit a atmosféru doby. Tato bizarní neupřádanost ale rychle mizí a nahrazuje ji přísný pořádek bez veškeré romantiky. Pamětníci si mohou rovněž připomenout budovy dávno zaniklé či přestavěné.

V dolní části galerie jsou pak k vidění **Krajiny Jiráskových spisů** Vlastimila Lebra. V. Lebr se sice narodil v Praze, jeho rodina má však kořeny na Hronovsku. I přes umělecké ambice nakonec vystudoval Lebr elektrotechniku a celý život se profesionálně tomuto oboru věnoval. Přesto mu díky skvělému organizačnímu talentu zbývalo dostatek času na výtvarnictví. Z celoživotního zaujetí V. Lebra pro dílo A. Jiráka pochází nápad zachytit místa, na kterých se odehrávaly události z jeho příběhů. Na akvarelech, kresbách a linorytech se objevují hrady, zámky i další známá historická místa v Čechách i v zahraničí, která se stala pojmy pro čtenáře Jiráka a která Lebr při svých cestách navštívil.

Obě výstavy lze shlédnout v galerii do 11. 8. 2002 v době od 13.00 do 20.00 hodin.

Helena Kozlová

DIVADLO IGDYŽ - IGDYZ THEATRE - KOLÍN - CZ

Nezávislé divadlo Igdyž bylo za nevysvětlitelných okolností založeno v Kolíně (Cz) studujícím demografem Davidem Dvořákem v roce 1993 jako „divadlo autorských projektů“. Od svého vzniku je složeno z individualit, které spojuje a zároveň odděluje vnější i vnitřní vizualita a tvůrčí originalita osobností. Jinými slovy: najdeme zde umělce podsadité, dobromyslné, přemýšlivé, bouřliváky tenké jak vlas, vtipálky s bříškem, introvertní poetické chasníky, vztekklé kluky sportovně založené i děvčata s dlouhými labutími krky a ostrými zobáčky. Všechny představení spojuje vlastní specifická poetika, bezedný know-how, hravost, nadhled, a záliba překračovat divadelní hranice bez devizového příslibu Národního divadla. Na jevišti je možné vše. Vychází se z přirozenosti a osobitosti jednotlivce (šije se na míru, plete se na tělo), a určité improvizací svobody. Ctí se však celistvost a čistota konečného tvaru, proto se často v závěru zkoušení nového projektu uklízí. Základem je emotivní a energický způsob vyjadřování založený na nonverbálních, pohybových, gestických a výtvarných prvcích. Někdy se také mluví. U divadla Igdyž není ovšem vyloučeno, že herci v představeních nezačnou zpívat nebo se potápět. Oblíbenými žánry jsou: plastická poezie, šlehané dortesky s přestávkou, bačkorové televizní estrády, výtvarné koláže a batoletní pantomimina. Díky tomu, že u většiny představení není základním komunikačním prvkem mluvené slovo vystupuje divadlo Igdyž často také mimo Českou republiku (Německo, Švédsko, Dánsko, Rakousko, Francie, Belgie, Polsko, Slovensko - tam někteří rozumějí česky). Od roku 1998 se divadlo otevřelo spřízněným profesionálním i neprofesionálním aktivitám a spolupracuje s herci, výtvarníky, hudebníky, pedagogy a dalšími umělci z celé Evropy.

Igdyž znamená:

- nikdy neukončený proces
- špatně napsaná spojka i když
- jablkový závin
- bezbřehá tvůrčí gravidita
- špatný překlad slovenské spojky aj keď
- přehledná mystifikace
- slovisky „ropaná skvrna“
- pohybující se součástky lidského těla

David Dvořák